

STUDENTEN-WEEKBLAD.

Redacteuren: G. J. van den Broek, L. Doedes, G. D. Jordens,
J. F. Ligtenberg, Ch. J. I. M. Welter.

Dit blad verschijnt Donderdags, behalve in de vacantiën. De abonnementsprijs is f3,50, bij vooruitbetaling f3,— per jaar.
De jaargang loopt van 1 October tot 30 September.
De prijs der advertentiën is 10 cents per regel.

UITGEVER:
J. WALTMAN Jr.
DELFT.

Inzendingen die Dinsdagmiddag 12 uur niet aan het redactie-adres zijn bezorgd, kunnen niet meer in het eerstkomend nummer worden opgenomen.
Het adres voor redactie en administratie is: Binnenwatersloot 33.

„Het Volk”.

Ondergeteekenden hebben zich vereenigd tot eene commissie, welke zich voorstelt onder de Delftsche studenten abonneés te winnen voor „Het Volk”.

Zij verzoeken allen die hen hierbij behulpzaam willen zijn, zich met hen in verbinding te stellen.

Wie zich op het dagblad wenscht te abonneeren of proefexemplaren verlangt, kan zich daartoe wenden tot een der ondergeteekenden.

J. W. ALBARDA.
G. J. VAN DEN BROEK.
J. F. LIGTENBERG.
S. J. RUTGERS.
JAN VAN DER WAERDEN.

P. S.-praatjes.

Zoo langzamerhand, sedert den strijd van '61, waarbij voor de Delftsche studenten de Vrije Studie veroverd werd, zijn er verschillende wanverhoudingen ontstaan tusschen de studie en het examen, dat aan het einde daarvan afgelegd moet worden.

De groote kanker, die de Vrije Studie bedreigt, is het „vrijstellingssysteem”.

Wie dit systeem bedacht heeft weet ik niet en wil ik ook niet weten, doch degene die het uitvond heeft daarmee de ingenieurswereld allerminst een dienst bewezen.

Toen de Vrije Studie na grooten strijd veroverd was, kreeg het Delftsche diploma, door de erkenning daarvan een grootere beteekenis dan het tot nu toe gehad had. De leerlingen der Kon. Academie waren volgens een bepaald systeem gedruild, en wanneer zich iemand als ingenieur van Delft aanmeldde, kon men, met het rooster der lessen in de hand, nagaan wat zoo iemand wist (tenminste niet-onvoldoende) en wat niet. Het programma was het register waarop de Delftsche ingenieurswetenschap in korte trekken geschreven stond. De erkenning van het vrije-studie-beginsel bracht hierin verandering. Terwijl vroeger de colleges officieel waren hetgeen een ingenieur wist, werden ze nu een leidraad, die den aanstaanden ingenieur voerden door het uitgebreide veld zijner studiën. De eigenlijke studie werd aan hemzelf overgelaten, het doordringen in kwesties die op zijn vak betrekking hebben was zijn werk, het college was de baken die hem behoedde voor verdwalen, die hem waarschuwde als hij gevaar liep eenzijdig te worden! Dat was het Vrije Studie beginsel, daarvoor hebben de luidjes van '61 zoo kranig gestreden en ook daarom hebben ze de moeielijkheden aanvaard, die door een dergelijke opvatting, de examens met zich zouden brengen. Het is toch duidelijk, dat een examen, zooals op de H. B. S. afgenomen wordt, na 3-maandelijksche rapporten oneindig gemakkelijker is, dan een examen zooals dat het logisch gevolg zou moeten zijn van vrije studie. De mannen van '61 wisten dat zeer goed, doch ze aanvaardden dat, omdat ze gevoelden dat het belang van de Nederlandsche ingenieurs-wereld op het spel stond, omdat ze begrepen dat een cijfer voor kundigheden meer waarde had dan een cijfer voor vlijt.

Helaas! de nakomelingschap heeft dit alles, dien grooten

strijd, zoo bitter slecht begrepen, men voelt niet meer voor die groote Idee!

Examen-studie! hoe gemakkelijker hoe liever! dictaten-uit-je-kop-leeren . . . de proffen naar d'r mond praten op je examen . . . eigen opinie . . . eigen inzicht . . . ben je bezopen, „die lui weten 'timmers veel beter dan jij!” „Hartlijken rood, maten blauw!” anders deugt het niet! en er is niemand die zegt: „Loop naar de bliksem! ik teeken Grapho-Statica met groene inkt en schrijf mijn naam er met rood onder, omdat niemand dat doet! ik verf m'n gietijzeren ligger pimpelpaars omdat ik dat leuk vind! Nee vriendje, neutral tint dat is al van '64 zoo gebruik en als je het anders doet, dan kijkt de commissie zoo'n teekening niet aan . . . en gewaarmerkt hoor! Wel god-verdomme m'n poot staat er toch onder ik lieg toch niet als ik zeg, dat het mijn werk is!! Ja maar zie je, d'r zijn van die lammelingen geweest, echte examen-studenten, vrijstellings-systeem-produkten, die andermans werk voor eigen ingeleverd hebben.

„Kaname niks bommen! mijn poot is eerlijk en of meneer X examen-commissielid is of niet, als hij me in m'n gezicht zegt, dat hij me niet gelooft, dan zal ik 'm op z'n donder geven!

Waar zijn ze, die zoo spreken? Vermoord door de sleur, verstikt door Jan Vrijstellingsteekenaar, geniepig geworgd door Piet Proffenlikker! O! god o god o god! 't is zoo beroerd, zoo misselijk ellendig, dat men zich laat paaien door die Vrijstellingen! Voel jullie dan niet dat jullie die lui van '61 in d'r gezicht slaat, begrijp je dan niet dat het onmogelijk is voor iemand die een vak liefheeft om in een gareel te loopen, dat het moet, noodzakelijk moet dat je op eigen gelegenheid onderzoekt!

De bibliotheek, hoe weinig wordt ze bezocht, hoeveel menschen van de 700 komen daar op een jaar binnen! meer dan de helft weet nauwelijks waar de zalen gelegen zijn, en daar is je studie-terrein. De collegezalen zitten propvol en op de tafels der bibliotheek komen steeds meer stapels boeken, je kunt er haast niet zitten en de klachten, och ze zijn zoo sporadisch! Schrijf mooie dictaten, leer ze uit je kop, tot je er nachtmerrie van krijgt, doe een prachtig examen dat je ouwelui er plezier van hebben, kom dan in de wereld en schiet je voor je kop, want het eenvoudigste ding dat niet in je dictaat staat snap je niet, je bent een toestel, een automaat, die voor 2½ cent afloopt, andere rol ander deuntje je hebt Vrijstelling gehad, de heele krantenlezende wereld heeft je aangeept als wonderkind en nu verdrink je, want je deugt tot niks, je bent ingenieur geworden om een net broodje te hebben, zooals een jongen van veertien jaar officier wordt om de mooie jas, maar de ontgoocheling blijft niet weg; ieder vindt je een kraan, behalve jijzelf, je voelt je zielsongelukkig omdat je dictaten je op een gegeven oogenblik in den steek laten, je begrijpt dat je evengoed kruidenier had kunnen worden en je voelt je rampzalig! je hebt een tien voor een vak gehad en je ontdekt plotseling, dat je een nul verdiend had! je voelt je niet op je plaats, de eerste-beste ploegbaas ridiculiseert je en je kunt er niks tegen doen, omdat je niet voelt, doch slechts weet en een heel heel klein deuntje weet, dat je van buiten kent, en dat je maar niet weet te plaatsen.

D'r moet een eind aan komen! waarachtig het gaat zoo niet, wanneer er hier zijn die werkelijk iets voor het vak gevoelen, laten ze er tegen op komen. Toen ik iemand iets van Beschrijvende Meetkunde vroeg, zei hij: „Daar weet ik niks van, ik heb immers vrijstelling gehad!” Zoo'n gezegde typeert en er zijn er velen die dat zeggen; tegen zichzelf misschien, als ze zoo 's avonds in hun bed stappen en niemand ziet hen, als ze zich zoo geheel alleen met zichzelf voelen, als ze er zeker van zijn dat niemand het hoort: „Ik heb door m'n vrijstelling toch maar een acht, maar ik weet er geen snars van!” 't Is ook geen wonder! Een klein kind kan dat begrijpen! Je lost twintig, dertig vraagstukken op, d. w. z. je teekent op een zaal met een man of vijftig die zoowat allemaal hetzelfde doen, heb je je boeken vergeten, dan vraag je aan je buurman, aan een assistent of aan de professor zelf, gaat het niet gauw genoeg dan teeken je kalm na wat je buurman doet, resultaat: teekening klaar, N^o. 30, geen opmerking, vrijstelling, acte of meer op je lijst (afhappende van de meerdere of mindere hoeveelheid kleurige inkten) en . . . van Beschrijvende heb je niet het flauwste benul!!!! Ik beweert volstrekt niet, dat het ieder zoo gaat, die vrijstelling heeft, dat zou zijn de redeneering omdraaien; ik beweert dat iemand, die geduldig, kalfachtig, lamlendig, schurkachtig, kwajongensachtig genoeg is om in dit gareeltje te loopen op die manier een mooi examen kan doen!

En dat is het beroerde, dat maakt het examen hier tot een paskwil.

Als de menschen nog waren zooals vroeger, als ze zich er tegen verzetten . . . maar ze vinden het zoo makkelijk, je teekent een jaar geregeld, je laat je door niks afleiden, je kleurt blauw als de professor het zegt, je laat je alles door een assistent voorkauwen en de commissie slikt je tenslotte als koek. Steeds meer vraag naar assistentie! Waarom vraagt z'n Excellentie? Omdat het aantal assistenten recht evenredig is met het aantal vrijstellingen!

Het vrijstellingsstelsel is een mes dat aan twee kanten snijdt; de taak der examinatoren wordt er door verlicht en het afdraaien van een vast stelletje teekeningen is voor den candidaat zoo verleidelijk; maar het gaat ten koste van z'n eigen ik en ten koste van het diploma dat hij krijgt.

De kwaal zit 'm in het examen zelf ook!

Zoolang het examen een Vragen-en-Antwoorden-Spelletje blijft zullen de luidjes, die de examinatoren d. z. de proffen die ze kennen (buitenleden doen nooit een vraag, kijken hoogstens toe) naar den mond praten, zij die der hooggeleerden-stokpaardjes berijden omdat ze er zelf geen hebben, voor de kranen versleten worden. Is het niet mogelijk hierin eenige verandering te brengen?

Laat iemand op een schriftelijk examen een onderwerp naar eigen keuze uitwerken, een ding waar hij toont studie van gemaakt te hebben en vraag hem dan op een mondeling examen wat hij in 't algemeen van het ingenieursvak weet om te voorkomen dat menschen die een lesje van buiten geleerd hebben, dat ze schriftelijk afgedraaid hebben, voor ingenieurs worden aangezien. In mijn oog is dit, zoolang er van het maken eener Dissertatie geen sprake is, de eenige wijze van examineeren waarbij de zoo hooggeroemde Vrije Studie eenigszins tot haar recht komt en de menschen, wien het werkelijk ernst is met hun ingenieursstudie (de rest kan voor mijn part denken wat ze wil) moesten zich vereenigen om iets dergelijks gedaan te krijgen.

Onze leus zij: Geen schooltje, geen examenstudie, doch een ernstige studie voor een vak, dat ons interesseert, dat we liefhebben en dan aan het eind een degelijk onderzoek naar gemaakte vorderingen en niet naar getoonde vlijt.

P. ESSER.

Reële Schoonheid.

God zag al wat hij gemaakt had en ziet, het was zeer goed (Genesis).

Wie dit gelooft, weet, dat de stoffelijke wereld een reële uiting is van God, d. i. van het volmaakte schoone. Hij ziet echter tevens, dat er een groot lijden is in de schepping, zeer veel pijn en zeer veel wanhoop, ook veel, dat leelijk is. Er is iets, dat van God afgaat; er is Dood.

Christus is met zijn schoone menschengaven door lijden en dood heengegaan. Toen heeft hij gedaan wat het strijdend menschedom niet heeft kunnen doen: hij is uit den dood opgestaan. Die opstanding is een realiteit en met hem kan de schepping weer opstaan tot het volmaakte goddelijke Leven, dat eeuwig is. Alle heerlijke gaven, die in ons lichaam gelegd zijn, kunnen door die herstelde gemeenschap met den Schepper tot haar origineele bestemming ontwikkeld worden. Wanneer eenmaal al wat leelijk is, al wat sterven gaat, er uit verdreven zal zijn, zullen vreugde en schoonheid volkomen genoten worden.

Nu wil ik gaarne aannemen, dat veel van het mooie, rijke leven door verkeerden godsdienstigen ijver wordt weggeworpen of in zijn ontwikkeling gestuit, om plaats te maken voor een dor mediteeren over onwerkelijke ideeën.

Maar het geloof in een Christus, die door zijn sterven aan het kruis alle reële uitingen van schoonheid en genot weer tot God, tot de volmaaktheid, heeft heengeleid, behoort zonder twijfel in het werkelijke leven thuis.

A. H. MARTENS VAN SEVENHOVEN.

Wilhelmus.

't Is nu eenmaal een eigenaardigheid van een troep jonge en heterogene menschen, dat ze toch ruzie om iets maken willen en als 'teene voorwerp van strijd weg is genomen er toch weer iets anders komt. 't Is hun eigenaardigheid en zeer verklaarbaar. Zoodanig beschouwd, is 't een vrij nutteloos werk, om misverstandigen door 't zingen, opstaan, blijven-zitten enz. van en bij 't Wilhelmus gerezen, uit de wereld te willen helpen door elkaar kalm in 't S. W. zijn standpunt te gaan uiteenzetten. Om de eenheid in 't D. S. C. te bevorderen gedaan tenminste zou zoo iets niet het gewenschte effect hebben. Dan zouden dieper liggende oorzaken aangetast moeten worden. Maar zeker kon men bij zulke onvredelevende uitbarstingen wel een andere aanleiding te hand nemen dan eeuwig en altijd 't Wilhelmus, eensdeels om de reeds door anderen genoemde piëteit, voor een ander deel om de afgezaagdheid van 't onderwerp en voor de rest omdat het hier een diepergaande kwestie raakt, die van de vrijheid van den student, iets wat door 't telkens weerkerende vergeten is. Bijna toch is 't een mos geworden om een der nummers van 't feestprogramma in 't D. S. C. te doen bestaan uit „ruzie om 't Wilhelmus”. Laten we echter voor 't heelemaal tot de heilige instelling behoort, waarop 't corps steunt, een poging doen 't te verwijderen.

De heer van Hasselt heeft al de loffelijke poging gedaan om de menschen aan 't verstand te brengen dat 't heelemaal niet te pas komt om met een door hem zoo geliefd en verheven gevonden lied, anderen te „pesten”. In de rest van zijn stuk heeft hij 't echter weer over ergernis geven en dat hij 't standpunt der zittenden niet begrijpt. Daar nu echter tegen herhaling van deze dingen, begrijpen 'teene noodige is, zoo wil ik, daar geen ander 't blijkbaar doet, trachten ten minste mijn standpunt uit te zetten.

Ook al was ik tegenover 't Wilhelmus zeer neutraal gestemd en stond ik in gewone gevallen op uit beleefdheid, traditie enz. dan nog zou ik op de kroeg blijven zitten, omdat men daar tot opstaan wil dwingen. 't Idee alleen dat als men blijft zitten er een halfdronken jan-student-Wilhelmus komt aanzetten, aan je begint te trekken en wat kletst over beleefdheid, eerbiediging van gevoelens en dergelijke met 's mans heele doen strijdende zaken, is deels te komisch, deels te veel tot verzet prikkelend om op te staan. Want er mag geen dwang zijn in 't D. S. C. Een kleine minderheid die door een meerderheid gedwongen zal worden — en dan met geweld! Als men aan de hand des heeren van Hasselt een stuk geschiedenis langs zich ziet gaan, dan is er niet veel toe nodig om te zien dat men door dwang verre van 't vrijheidslied Wilhelmus te eeren, inquisiteurs- en ketterjagers-werk doet. Maar 't is waar sympathie voor vrijheid gaat zoolang als 't eigen vrijheid betreft. Uit piëteit tegenover 't Wilhelmus zou 't dus al passen andersdenkenden met rust te laten en zeker zou 't verstandig zijn, zich hier en in 't algemeen niet te ergeren over wat anderen doen.

Wanneer men voor een lied opstaat dan is 't natuurlijk voor den geest die uit 't lied spreekt dat men opstaat of juist nog voor de idee die dat lied algemeen aangenomen wordt te vertolken. De woorden doen niets ter zake.

Een geheel-onthouder-student zal met genoegen 't: et vinum praebet gaudia mee zingen, hoewel de vinum hem meer slapeloze nachten dan gaudia zal bezorgd hebben. 't Is dan ook de eenheid der studenten aan welke men de eer betuigt. Een niet opstaan voor 't io-vivat op een studentenfeest zou dus beleedigend voor alle aanwezigen zijn. Wat men nu in 't Wilhelmus hoort is blijkbaar verschillend. De heer J. F. B. hoort er een historisch lied in, de herinnering aan strijd enz. en verder de eenheid van 't nederlandsche volk. Door 't historisch lied zijn wordt 't opstaan niet verklaard, evenmin als door de fraaiheid der compositie (N. B. algemeene vereering van kunst en dan nog wel op een kroegjool) en door de eenheid van 't Nederlandsche volk, 't verkeerde van te blijven zitten niet aangetoond. Immers wat hebben we daar met die eenheid te maken, wij zijn daar één als studenten, niet als Nederlanders.

Bovendien geloof ik niets van die eenheid van 't Nederlandsche volk die uit 't Wilhelmus spreekt, ook wordt 't zoo niet beschouwd. 't Wilhelmus is een politiek lied en zegt de eenheid van 't Nederlandsche volk met 't koningshuis. Als historisch lied zou ik er eerbied voor hebben, nu 't tot politiek lied verlaagd is niet meer, zooals ik de oranje vereer als vrijheidshelden van ons volk, niet als regeerders in dezen tijd. Want al zal 't koningschap wel te gelegener tijd verdwijnen en is 't ook op zich zelf genomen de moeite niet waard, als symbool van deze maatschappelijke orde wensch ik 't geen eerbied te betuigen. Die er voor opstaan, doen dat als koningsgezinden, wat bovendien blijkbaar is aan den dwang en 't zich ergeren. De historici kunnen wel allerhande genrelieerden gaan zingen en op stoelen gaan staan, de kunstlievenden Mengelberg ter opluistering van kroegjolen ontbieden.

De koningsgezinden echter mogen op kroegjolen aan politiek doen, 't koningschap eeren, hoewel ze met al die dingen daar niets te maken hebben, als ze hun ergernis en hun drang maar thuis houden, inzien dat ze bij ergernis onverstandig, bij drang vrijheidverkrachtend en piëteit-tegenover-'t Wilhelmus-loos doen. Zonderling is 't dat men elkaar over de kleine zuivere consequentiën van een zekere overtuiging aanvalt, terwijl men de overtuiging zelf overal zooveel maar mogelijk is met rust laat, verkeerd is 't daartoe historische middelen als geweld te gebruiken. Een eventuele volgende ruzie-makerij over een ander onderwerp!

v. d. B.

Katholieke Democratie!?

„De Nieuwe Delftsche Courant geeft bij iedere uitgave degelijke hoofd-artikels en entre-filets op katholiek, huishoudelijk en politiek gebied”.

(Annonce in de Nieuwe Delftsche Courant van 6 April 1900).

Nun ist die Religion nichts andres als die phantastische Widerspiegelung, in den Köpfen der Menschen, derjenigen aüszern Mächte die ihr alltägliche Dasein beherrschen, ein Widerspiegelung, in der die irdischen Mächte die Form von überirdischen annehmen Wir haben mehrfach gesehen dasz in der heutigen bürgerlichen Gesellschaft die Menschen von den von ihnen selbst geschaffnen ökonomischen Verhältnissen, von den von ihnen selbst produzierten Produktionsmitteln wie von einer fremden Macht beherrscht werden. Die thatsächliche Grundlage der religiösen Reflexaktion dauert also fort, und mit ihr die religiöse Reflex selbst

Es heiszt noch immer: der Mensch denkt und Gott (das heiszt die Fremdherrschaft der kapitalistischen Produktionweise) lenkt.

(Fr. Engels, Herrn Eugen Dühring's Umwälzung der Wissenschaft pag. 342).

In de (katholieke) Nieuwe Delftsche Courant van 6 April vond ik het volgende degelijke hoofdartikel:

„GODS BESCHIKKING.

Er zijn altijd armen geweest. Er zijn er altijd geweest, die geen geld hadden geen goed, die niet mede mochten aanzitten aan de tafel van de genietingen des levens. Maar zij filosofeerden niet over dien toestand, zij dachten er niet over na. Of als ze dat wel deden, dan leerde de Katholieke Kerk hun, dat God zelf in zijne heilige voor-

zienigheid de standen van rijken en armen heeft gewild; dat het zijn werk is, wanneer wij arm of rijk geboren worden.

Als er opstand kwam in het gemoed der minder- of der niet-bedeelden, zei het Christendom hun, geduld te hebben, versterving te oefenen, tevreden te zijn met hun lot. „God wil dat gij in uw stand tevreden zijt: Hij is rechtvaardig, Hij zal u daarboven rijk maken.”

Maar toen maakte de maatschappij zich los van het Christendom, toen werd de band ontknoot die de verschillende standen onderling verbond.

Als los op zich zelf staande atomen, vielen de menschen neer uit het hooger geestelijk leven, dat zij geleefd hadden. Maar de gedachte aan de genietingen des levens hadden ze niet vergeten en te sterker kwam het nu bij hen op, die arm waren: waarom is hij rijk?

Het ongelooft kwam les geven, waar het Christendom zich niet meer mocht laten hooren. Niet in eens het volle ongelooft. Maar langzamerhand.

De natuurwetenschappelijke geschriften eerst van de Materialisten, dan hoe langer zoo meer de wetenschap die met godsdienst niet te maken wilde hebben, die vrij moest staan, die ook het volk vrij zou maken, het „ontwikkelen” zou; en de Fransche revolutie met wat haar voorafging, — de „wijs” makende encyclopedisten, toen hun oogst: de Gironde, de Jacobijnen, de Socialisten, de Pétroleurs — 't is slechts een meer concreet voorbeeld, van wat er gebeurt over de geheele wereld.

Zoo verwondert het niet, als een tegenwoordige zoogenaamd „verlichte of ontwikkelde” werkman u zegt:

„Alle menschen hebben van geboortewege hetzelfde recht, „de domme zoon van den rijkaard, zoo goed als het kind „van een daglooner; zij hebben hetzelfde recht op geluk. „Zij hebben dezelfde aanspraak op hetgeen de natuur, de „industrie, de arbeid ons voortbrengen, om te genieten en „gelukkig te zijn. Het is tegenwoordig niet mogelijk dat „alle menschen dit, hun rechtmatig geluk genieten, dus „moet er eene omkeering van de maatschappelijke orde „plaats hebben, een verandering, eene omzetting die dat „wel mogelijk maakt.

Dat zijn gedachten niet waar, die werkelijk in staat zijn de massa in vervoering te brengen, en hare gemoederen te bewegen. Denk daarbij nog aan werkelijk gebrek, aan afgunst, die deze gedachten welsprekend en met vuur van hartstocht weten voor te dragen. Denk aan publieke weeldevertoon en genotzucht van enkele rijken en vraag dan, of het wonder is wanneer het goedgelovige volk zoo gemakkelijk bedrogen wordt; of het niet is een geheel natuurlijke voortgang van zaken, een noodzakelijk volgen uit gestelde oorzaken, wanneer hier en daar, neen overal gisting komt, beroering die tot uitbarsten van het lang verkropte voeren zou.

Voeren zou, maar als God niet wil niet voeren zal. Want het Christendom en de Kerk staan daar, en verheffen hun stem. Zij leeren ook nu nog, zij blijven leeren de waarheid: als de maatschappij God niet verlaat, zal God de maatschappij niet verlaten.

Neem God weg, en gij hebt het grootste gelijk, als gij zegt dat alle menschen evenveel recht hebben, op alles wat de wereld biedt.

Neem God weg, en gij zoudt dom doen, als gij niet trachtet mede te genieten van wat anderen genieten, mede te bezitten van wat anderen bezitten, als gij maar zoo slim zijt, uit de handen der politie te blijven.

Neem God weg, en gij doet dom, als gij u niet tracht te verwerven, wat u immers „rechtens” toekomt, al is 't ook ten nadeele van uw patroon of compagnon — wat komt 't er op aan! nog eens: pas maar op voor de politie, en overigens, geniet.

Maar God laat zich zoo maar niet wegnemen. De struisvogel, zegt men, verbergt den kop tusschen de vleugels en ziet den jager niet, die op hem schiet. Is de jager daarmee weggenomen?

Welnu, de ongodsdienstige wetenschap en haar gevolg: de ongodsdienstige maatschappij, sluiten oor en oog voor de bewijzen van het bestaan van God. En daarmee wordt ook God niet weggenomen. Hij blijft, Hij die de maatschappelijke orde die de verschillende standen zóó wil, Hij zal hun rekening eens vragen en hen eens straffen of beloonen.”

Is dit nu Katholieke democratie?

J. W. A.

Weekverslag.

Wat, naar mijn bescheiden meening, niet alleen de verbazing moet wekken, maar erger nog, de onrust van alle weldenkenden moet gaande maken, is de enorme toevloed van studeerenden aan de verschillende academische inrichtingen en aan de door ons zoo geliefde polytechnische school. „Waar”, zoo heb ik al vele moeders, vaders, voogden, nabestaanden, verwanten, kindervrienden en verzorgers, zich handenwringend af hooren vragen, „moet dit heen?” En dan luidde mijn antwoord onveranderlijk: „Naar 't wetenschappelijke proletariaat, mevrouw”, (of meneer, of verwant, of verzorger, al naar omstandigheden).

En dan werden de menschen nijdig: „Wat! mijn zoon, wetenschappelijke proleet, a scientific prolure; un prolète scientifique 't is 'n schandaal!”

Ik heb de menschen een omstandig verhaal moeten doen om ze de situatie te verklaren. De socialisten, namelijk, niet tevreden met de betrekkelijk weinige vorderingen, die ze, 't lawaai in aanmerking genomen, maken, zitten er achter. Dat konden ze zich niet begrijpen... 't is anders eenvoudig. In ons klein landje gaat alles miniaturement. 'n Stad van 200,000 menschen is hier een metropool; riviertjes van 'n paar kilometer worden bij de Wolga en de Mississippi vergeleken; een leger van 50,000 man is er een zooals sedert Xerxes niet bij elkaar is geweest, 't socialistenbewegingkje zal de maatschappij (kapitalistische, natuurlijk) totaal hervormen... Kom daar nu in 't buitenland 'ns om: steden van vijf millioenen menschen op 'n minst, legers van trillioenen man, rivieren als zeeën en 'n socialisten beweging, nee 'n race, 'n hospartij... kolosaal, kolsossel. Hier, met veel moeite 'n derde dozijn afgevaardigden, daar tel je ze bij hoopen; hier een afgevaardigde de doos in voor een weekje of zoo... een heele vergadering over 't feit in tranen... daar twintig afgevaardigden elk voor de tiende maal in de pot voor eenige weken... een halve vergadering haalt er de schouders om op... „zoo is de klassejustitie nou eenmaal... ze zullen er wel weer uitkomen... goedkoopje tijd... sparen voor de weerstandskas...”

Je begrijpt, dat we hier, nou 'n beetje schrimpeljezig zijn... 't kan ook niet anders maar om nou tot die wetenschappelijke proleeten terug te komen... al die jongelui worden door de sociaaldemocraten naar de academiën gestuurd... je merkt dat zoo niet maar 't is zoo... naderhand is er niet veel voor ze te doen, ze worden ontevreden — bewust noemen ze dat — ze sluiten zich aan... schelden mee, vergaderen mee — gaan mee de doos in... helpen meehuilen...

Je begrijpt toch wel: vaders met domme zonen, die misschien verdienstelijke timmerlui of metselaars zouden zijn of talentvolle kruideniers, sturen hun kinderen, om hun stand op te houden, uit studeeren... dacht je nou dat de socialisten tot die oude heeren zouden zeggen: „zeg 's m'n waarde, laat nou je zoon, melkboer of gruttezifter worden, of smid of worstenman” dat kun je begrijpen: „studeeren, kerels ontwikkeling wetenschappelijke pée moet je worden...” Zoo 'n kruidenier, zoo 'n krentenverzamelaar, 'n varkenslager... 'n melkboer... zeg, ken jij één socialistische kruidenier of varkenslager of melkboer... nee nietwaar, die menschen zijn conservatief om van reactionair niet te spreken...

Je weet nou waar je de overvolle kollegezalen aan te danken hebt... natuurlijk vooreerst aan 't feit dat ze te klein zijn maar dan... maar dan...

Als ik zoo de lijst der ingeschrevenen naga dan is 't werktuigkundige zoodje niet wat je noemt in de minderheid. Lieve hemel... allemaal electrotechniek... dat is 't land van belofte, trolleytrains electrische sporen, licht, schepen, schietblaasbalken...

Een ding is van die electrische rommel goed en dat wil ik nog even memoreeren omdat je nooit kunt weten in wat voor gekke gevallen je kunt komen.

Iemand, die zich in 't buitenland had toegelegd op de speciale studie, natuurlijk in 't buitenland, vanwege de schrimpeljezigheid weet u, was op 'n sollicitatiereis. Nadat ie den geheelen dag had geloopt in een der wereldsteden, die ons land tot z'n trots bezit, al baantjesjagende, begaf hij zich hongerig en wel, op 't daarvoor vastgestelde uur aan tafel. Er zaten nog eenige andere menschen, onder wie een eenigszins dik man... Na de onontbeerlijke soep en eenige andere evenzeer onontbeerlijke gerechten kwam er 'n ossetong met zure saus en terwijl iedereen zich daaraan tegoed zat te doen zakte onder enorme zenuwtrekking de dikkige meneer in elkaar en bleef op de plaats dood... algemeene consternatie... „beroerte”... „nee hartverlamming”... „uitstorting van bloed”... gekheid, algemeene vervetting.

Alleen de electrotechniker was betrekkelijk kalm gebleven, had 's mans vork genomen en die aandachtig bekeken... goedkeurend geknikt en 't ding neergelegd... hij at kalm door terwijl men met 't lijk naar 'n leege kamer zeulde... sommige ergerden zich aan 's mans laconisme... „Maar meneer hoe kunt u... medemensch dood... plotseling... als u nu eris...”

De man begon toen te weerleggen dat elk oogenblik menschen stierven en dat als hij dood bleef hij zich van 't laconisme van de hem overlevenden niet veel aan zou trekken... overigens was 't verschijnsel zeer verklaarbaar... Algemeene nieuwsgierigheid... „Wat was 't dan.” Hé vertelt u eris...”

't Was heel eenvoudig... de man had 'n vertinde lepel, waarvan op sommige plaatsen de tinlaag was afgesleten... dit in verband met 't eigenlijke metaal en de zure saus... „'n Element?” „Juist, 'n element”... „Maar zwakke stroom”... „Ja maar, de os z'n tong werkte als Ruhmkorffklos...”

Onnoodig te zeggen dat de man 'n schitterende betrekking kreeg...

R.

VERBETERING.

In het artikel „Liberalisme” wordt tweemaal gesproken van de kieswet van Houten van 't jaar 1894. Dit moest natuurlijk zijn van 1896.

Vervolgens wordt er gezegd dat de eerste vergadering der katheder-socialisten te Eisenach plaats had in September 1872. Deze vergadering werd echter in October gehouden.

A.

Berichten en mededeelingen.

SOCIETEIT „PHOENIX”.

Donderdag 26 April kon de uitgeschreven Algemeene Vergadering geen besluiten nemen wegens te gering aantal stemgerechtigde leden. Vrijdag 4 Mei a. s. 's avonds kwart voor 7 is er Algemeene Vergadering waar de voorstellen over de uitbreiding weer ter tafel worden gebracht.

Het Bestuur.

Correspondentie.

W. J. N. Uw stuk moet blijven liggen tot de volgende week.

ADVERTENTIEN.

Tegen Juni te huur:
Gemeubil. KAMER

en Slaapkamer met pension.

Brieven franco onder No. 1629 S W, Bureau van dit Blad.

Ondergeteekende bericht dat hij zijn Zaak in
WAPENS en JACHTBENOODIGHEDEN
weder geopend heeft **MOLSLAAN 90.**

Aanbevelend,

C. F. SCHILLING.